

การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการคิดเชิงวิพากษ์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สำหรับครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

ปณิตา บิลังโหลต¹

รุดิยะห์ หะ²

นิเลาะ แวอูเล็ง³

บทคัดย่อ

จุดประสงค์: งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการคิดเชิงวิพากษ์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

วิธีการศึกษา: การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ซึ่งผ่านการคัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลด้วยวิธีการสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษา: พบว่า สมรรถนะการคิดเชิงวิพากษ์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การสังเกต ตั้งคำถาม องค์ประกอบที่ 2 การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล องค์ประกอบที่ 3 การจัดการปัญหาเชิงประยุกต์อย่างเป็นระบบ องค์ประกอบที่ 4 การคิดอย่างมีเหตุผลเชิงตรรกะ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมที่ถูกต้องตามหลักการอิสลาม

การนำผลวิจัยไปใช้: ผลการวิจัยสามารถประยุกต์ใช้องค์ประกอบทั้งสี่ในหลักสูตรอบรมครูโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนากิจกรรมการตั้งคำถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหา และการสะท้อนคิดเชิงจริยธรรมในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดเชิงวิพากษ์

คำสำคัญ: สมรรถนะการคิดเชิงวิพากษ์ ปรากฏการณ์เป็นฐาน องค์ประกอบการคิดเชิงวิพากษ์

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, อีเมล : panita.b@pccst.ac.th

² พร.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร), อาจารย์ประจำสาขาการสอนอิสลามศึกษา, คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, อีเมล : rudiyah.h@psu.ac.th

³ พร.ด. (การศึกษา-บริหารการศึกษา), รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม, คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, อีเมล niloh.w@psu.ac.th

Exploring the Components of Critical Thinking Competency through Phenomenon-Based Learning among Teachers in Private Islamic Schools in Satun Province

Panita Bilanglod ¹

Rudiyah Ha²

Niloh Wae-u-Seng ³

Abstract

Objective: This research aimed to explore the components of critical thinking competency based on phenomenon-based learning for teachers in private Islamic schools in Satun Province, Thailand.

Methodology: The study employed both documentary and qualitative research methodologies. Data were gathered from nine key informants, including school administrators, heads of academic departments, and classroom teachers, selected through purposive sampling based on defined criteria. A semi-structured interview was used as the primary research instrument. Data quality was verified through triangulation, and thematic content analysis was employed to analyze the data.

Research Findings: The study identified four main components of critical thinking competency (1) The ability to observe and pose questions, (2) Decision-making based on informed and objective data, (3) Systematic problem-solving and application of knowledge in practical contexts, and (4) Logical reasoning grounded in moral and ethical principles consistent with Islamic teachings.

Contributions: The findings can be applied to teacher training curricula through phenomenon-based learning by developing activities in inquiry, data analysis, problem-solving, and ethical reflection to strengthen critical thinking competency.

Keywords: Critical Thinking Competency, Phenomenon-Based Learning, Components of Critical Thinking

---

¹ Master's Student Islamic Educational Administration Management Program, Faculty of Islamic Sciences, Prince of Songkla University Pattani Campus, Email: panita.b@pccst.ac.th

² Ph.D. (Curriculum Research and Development); Lecturer; Faculty of Islamic Sciences, Prince of Songkla University Pattani Campus, Email: rudiyah.h@psu.ac.th

³ Ph.D. (Education-Educational Administration), Lecturer in Islamic Educational Administration and Management, Faculty of Islamic Sciences, Prince of Songkla University, Pattani Campus, Email: niloh.w@psu.ac.th